

Vanhusneuvoston lausunto vuoden 2025 talousarvion tavoitteista

Vuoden 2025 talousarvion raami on tiukka ja näyttää siltä, että hyvinvointialueen taloudessa säästöt ovat välttämättömiä ja joudutaan tekemään toimenpiteitä, jotka vaikuttavat palveluiden saatavuuteen ja saavutettavuuteen. Toimenpiteitä ei kuitenkaan tule tehdä ilman vaikuttavuuden arviointia. Vaikuttavuutta tulee arvioida laajemmin kuin yksittäisen toimenpiteen osalta. Myös ajallinen ulottuvuus on otettava arviointiin mukaan. On välttämätöntä arvioida tehtävien toimenpiteiden yhteisvaikutusta tiettyyn väestöryhmään tai alueeseen paitsi palvelujen saatavuuden ja saavutettavuuden, mutta myös elämänlaadun näkökulmasta.

Järjestämisen tavoitteet

Tavoitetasoehdotuksissa monessa kohtaa puuttuu selkeä tavoitetaso. Vähenee, kasvaa tai lyhenee ei kerro, mitä tavoitellaan.

Henkilöstön hyvinvointiin panostaminen lisää pitovoimaa ja vähentää sairauspoissaoloja. Tämän myötä tulee myös säästöjä.

Neljännän tavoitteen yhteistyötä ja yhteistyötahoja ei ole määritely. Vanhusneuvosto ehdottaa lisätavoite-ehdotukseksi: 4.4 yhteistyö kuntien ja järjestöjen kanssa tehtävään työhön on mallinnettu

Toiminalliset tavoitteet

Strategisen ohjauksen ja järjestämisen toiminallisissa tavoitteissa todetaan:

Hyvinvointialueen organisaatio tukee optimaalisesti palveluiden tuottamista. Tässä on painotettava asiakaslähtökohtaa. Asiakkaan näkökulmasta organisaatorakenne on monimutkainen ja palveluja pirstova ja hajauttava. Organisaatio tulee kuvata myös asiakasprosessin näkökulmasta.

Ikäihmisten ja vammaisten palveluiden osalta tavoite on, että kotona asumista tukevan teknologian käyttö lisääntyy. Seurannan kohteina tulee olla esim. lääkeautomaattien, hälytyslaitteiden ja yhteydenpitovälineiden määrällinen ja alueellinen kehitys. Lisäksi pitää

seurata asiakastyytyvyyttä käyttäjillä. Kotona asumisen tukemiseksi on tärkeää huomioida myös asuntojen kunto ja turvallisuus yhteistyössä pelastuslaitoksen kanssa.

Palveluverkkosuunnitelmien toimeenpano etenee. Toimeenpanon painopisteet pitää avata tarkemmin ja toimeenpanoa tulee seurata ja arvioida säännöllisesti. Seurannan kohteina pitää olla esim. lähitorien määrällinen sekä laadullinen kehitys ja resursointi sekä kotipalvelujen määrällinen kehitys. Molempien alueellista saatavuutta tulee seurata ja kehittää.

Laitoshoidon purkaminen etenee. Samalla on turvattava asiakkaille turvallinen siirtyminen toiseen palvelumuotoon. Laitoshoidon vapautuvien tilojen käyttö on suunniteltava hyvin. Sairaaloista kotiutettavat ikäihmiset on sijoitettava kuntoutusyksiköihin sijoitusta odottamaan ja sijoitus tulee tehdä ensisijaisesti kotikuntaan. Samaan kuntouttavaan yksikköön kotihoidon tukemiseksi pitää perustaa lyhytaikaisten hoitajaksojen ja omaishoidon vapaiden paikkoja. Seurannassa tulee olla myös inhimillisyydaspekti. Lisäksi tulee seurata hoitopaikkojen sijaintia ja erityisesti kotipaikkakunnan ulkopuolelle sijoitettaessa.

Tavoitteena on, että ennaltaehkäisevien palveluiden ammatillinen neuvonta ja ohjaus vahvistuu. Tämä on seurattavissa mm lähitorien resurssien muutoksena. Lähitorien kehittäminen yhteistyössä kuntien ja järjestöjen kanssa on ensiarvoisen tärkeää. Myös liikkuvia lähitoreja on kehitettävä.

RAI:n käytön laajentuminen edellyttää laaja-alaista koulutusta ja osaamisen vahvistamista henkilöstölle. Henkilöstön tulee osata arvioida asiakkaan toimintakykyä ja palveluntarvetta, jossa RAI on yksi keskeinen väline. Palvelutarpeen arvioinnin perusteet ja käytettävät mittarit pitää avata ymmärrettävästi myös ikäihmiselle itselleen ja hänen läheisilleen.

Vanhusneuvosto pitää tärkeänä, että

- Lähitorit sijaitsevat keskeisillä paikoilla ja ovat helposti saavutettavissa
- Ikäihmisten liikkumisen turvaamiseksi tehdään tiivistä yhteistyötä kuntien kanssa toimivien kuljetuspalvelujen järjestämiseksi.
- Ikäihminen voi kokea kaikissa vaiheissa asuvansa kodinomaisesti. Tämän ketjun tulee olla katkeamaton ja ennustettavissa. Ikäihmisen itsemääräämisoikeus on huomioitava palvelupäätöksiä tehdessä.

Pirkanmaan hyvinvointialueen vanhusneuvosto

20.8.2024